

‘Bij verplanten plaats je een stukje geschiedenis terug’

Martijn van der Spoel wijdt uit over verschillende manieren van boomverplanting

Het verplanten van bomen kun je met verschillende technieken uitvoeren. Waar de een gebruikmaakt van twee methoden, doet de ander het met drie of vier. Martijn van der Spoel is consultant boom en bodem bij Arbor Consultancy. Hij vertelt over de verschillende manieren van boomverplanting.

Auteur: Sjoerd Rispens

Verskillende methoden

‘Hoeveel manieren er zijn?’ herhaalt Van der Spoel de vraag. ‘Even kijken ... Je hebt de verplantmachine, de hijsmethode, de ondersteunende verplantmethode en de horizontale manier. Dan zit je op vier, toch? Ja, dat zijn de manieren die wij veel gebruiken.’ Van der Spoel legt per manier uit hoe deze werkt.

‘Bij de verplantmachine rijd je eerst naar de locatie. Daar maak je een gat. Dan rijd je naar de te verplanten boom. Die steek je uit. Vervolgens rijd je naar de nieuwe locatie en laat je de boom daar de grond in zakken.’

‘Bij de hijsmethode graaf je de boom rond. Dan pak je de kluit in om hem te beschermen tegen uitdroging. Met een kraan til je de boom op en laat die vervolgens op de nieuwe locatie in het gat zakken.’

‘Bij de ondersteunende methode worden buizen, binten of een frame onder de kluit aangebracht. Daarna wordt de boom opgetild aan de constructie onder de kluit en kan hij worden getransporteerd naar de nieuwe locatie.’

En ten slotte de horizontale manier: ‘Daarbij plaats je platen onder de kluit, waardoor de boom op een soort slee komt te staan’, legt Van der Spoel uit. ‘Dan neem je een sleepbalk en trek je de boom via een lier naar de nieuwe locatie. Die nieuwe locatie moet wel dichtbij zijn. Je kan die boom niet kilometers op die manier vervoeren, dus het mag hooguit een paar honderd meter zijn.’

Welke methode je gebruikt, hangt uiteraard af van de boomsoort, het wortelgestel en de locatie. ‘Het formaat van de boom speelt daar ook een belangrijke rol bij’, zegt de consultant. ‘Je moet ook kijken naar de kluit die je maakt.’

4 min. leestijd

Als die een diameter heeft van een meter of vijf, kom je al snel bij de ondersteunende methode uit.'

Verplantonderzoek

Aan elke boomverplanting gaat dan ook een verplantonderzoek vooraf. 'Je gaat dan op locatie alles onderzoeken', zegt Van der Spoel. 'Kan de boom een verplanting overleven? Zijn er kabels en leidingen in de grond die een belem-

'Welke methode je gebruikt, hangt af van de boomsoort, het wortelgestel en de locatie'

mering kunnen zijn? Kan het technisch gezien allemaal? Welke route moet je rijden met de boom en zijn er op die route nog struikelblokken? Hoe lang een verplanting duurt, is ook elke keer anders, maar over het algemeen ben je er zeker één tot enkele dagen mee bezig. Met de verplantmachine is het zo gepiept als de omstandigheden gunstig zijn. Het blijft relatief. Met de horizontale methode ben je vaak een week bezig, maar dan gaat het ook om grote bomen.'

Wordt de ene methode vaker toegepast dan de andere? 'Ik denk dat de volgorde waarin ze nu beschreven staan wel klopt', zeg de consultant. 'In specifieke situaties pas je altijd dezelfde methode toe. Moet je meerdere bomen van een bepaald formaat verplanten, dan is de verplantmachine vaak een geschikte methode. Voor bomen van 30 tot 60 cm gebruik je doorgaans de hijsmethode, al dan niet ondersteund, afhankelijk van het wortelgestel. Gaat het om bomen van de buitencategorie, dan kom je uit bij de horizontale methode.'

Martijn van der Spoel

Bomen met historie

'Het leukste vind ik het verplanten van grotere bomen', vertelt Van der Spoel enthousiast. 'Dan gebruik je dus vaak de ondersteunende of horizontale methode. Het gaat natuurlijk om het behoud van bomen. Het is heel makkelijk om een boom om te zagen en een nieuwe te kopen, maar ik vind het fantastisch om een boom met historie en een eigen karakter terug te plaatsen. Het is een heel mooi traject van

meerdere jaren dat je samen met je opdrachtgever aangaat, met als doel een prachtig resultaat.'

'Het is ook nooit gelijk', gaat de consultant verder. 'Van tevoren bereid je alles natuurlijk wel voor, maar onderweg kom je toch nog onvoorziene dingen tegen. Dat zie je vooral bij grote verplantingen. Het is een mooie uitdaging om die onvoorziene zaken dan goed op te lossen.'

Weinig veranderd

Van der Spoel houdt zich sinds 2001 met boomverplanting bezig. 'Al een behoorlijk lange tijd', lacht hij. 'Er is in die tijd niet veel veranderd. De basisprincipes zijn hetzelfde gebleven. Boomverplanting is natuurlijk al een oud trucje. Vroeger gebruikte men een mallejan of paard-en-wagen, tegenwoordig een hydraulische kraan. Je ziet wel dat er af en toe nieuwe inzichten en ideeën zijn. Er wordt weleens een nieuwe machine gebruikt of ander materiaal dan normaal, maar verder blijft alles wel bij het oude. De nieuwe materialen zie je vooral bij de groeiplaatsafwerking en de nazorg.'

Maatwerk

Zijn er nog dingen die verbeterd kunnen worden bij boomverplantingen, wat Van der Spoel betreft? 'Als mijn advies wordt gevraagd over slecht groeiende verplante bomen, blijkt vaak dat ze te diep zijn geplant, dat er te weinig water wordt gegeven of dat de benodigde voorzieningen om doelgericht water te geven ontbreken. Ook ondeugdelijk verankering en slecht aangelegde groeiplaatsen kom je vaak tegen. Een ander probleem dat voorkomt, is dat de opdrachtgever en de uitvoerder bij het

VERPLANTEN

verplanten bepaalde afspraken maken waar ze zich strikt aan houden, ook wanneer de praktijk om een ander beleid vraagt. Ik zie het vaak misgaan bij gietranden. We hebben nu al drie droge zomers achter elkaar gehad. Dan is het natuurlijk van belang dat er goed en vooral gericht water wordt gegeven. Maar dan is er bijvoorbeeld afgesproken om acht keer water te geven en daar houdt men zich aan, terwijl dat bij droogte echt vaker moet. Andersom kan ook. Stel dat je juist een heel natte zomer hebt; dan moet je zorgen dat de boel af en toe goed opdroogt en dus weleens een watergift overslaan. Watergeven lijkt eenvoudig, maar het vraagt om monitoring, kennis en vooral maatwerk.'

'Ik vind het fantastisch om een boom met historie en een eigen karakter terug te plaatsen'

Van der Spoel heeft hier een uitgesproken mening over: 'Of het nu gaat om vooronderzoek, voorbereiding, verplanten of nazorg, er is één belangrijke regel', stelt de consultant. 'Het is maatwerk, maar je hebt altijd te maken met levende organismen. Die kunnen anders reageren dan je had voorzien of verwacht. Daar moet je altijd rekening mee houden.'

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/article/34195/bij-verplanten-plaats-je-een-stukje-geschiedenis-terug